

господарських рослин і тварин, ведення сільського господарства на радіаційно забруднених територіях.

Держава забезпечує підтримку у формі застосування державних форвардних закупівель зерна на організованому аграрному ринку України.

Сільськогосподарським товаровиробникам відшкодовується в обсязі до 50 відсотків вартість будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів для утримання великої рогатої худоби, свиней, птиці (в тому числі водоплавної та індиків), доїльних залів та утворених на кооперативних засадах м'ясопереробних підприємств, а також в обсязі до 30 відсотків відшкодовується вартість закупівлі техніки та обладнання для сільськогосподарського виробництва, будівництва та реконструкції підсобних підприємств з переробки та зберігання сільськогосподарської продукції. Щодо даного закону то висловив свою думку Ю. Лузан, котрий вважає рівень державної підтримки має забезпечувати стабільні темпи розвитку аграрного сектора, унеможливаючи збитковість сільськогосподарських підприємств. Відсутність в Україні єдиного нормативно-правового документу (довготермінової стратегії), в якому було б закріплено механізм забезпечення конкурентноспроможності вітчизняної аграрної продукції з гарантіями державної підтримки, формує ситуацію невизначеності пріоритетів і цілей у механізмі державної підтримки галузі. А відтак, стає доволі проблематичною і оцінка ефективності дії цього механізму.

На мою думку, є доцільним здійснення державної підтримки суб'єктам господарювання з урахуванням досягнутого рівня продуктивності, щоб не відбувалося консервування структури виробництва, яка в основі матиме обмежені джерела економічного зростання аграрного сектора економіки.

Значна частка державної підтримки спрямовується на стимулювання виробництва конкретних видів продукції, а різні підприємства можуть мати дуже істотні розбіжності в галузевій структурі.

Кондращенко І.В.

студент,

Науковий керівник: Курман Т.В.

кандидат юридичних наук, доцент, викладач,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день увага світової громадськості до органічної продукції неухильно зростає. Таке ставлення зумовлено не лише турботою про навколишнє середовище, а й піклуванням про власне здоров'я. На сьогодні Україна має унікальну можливість не тільки зрівнятися і заявити міжнародній

спільноті про наміри налагодити виробництво екологічно чистої продукції, а й здійснити це на практиці.

Вивченню та дослідженню питань у сфері законодавчого забезпечення регулювання органічного сільськогосподарського виробництва присвячені праці таких вітчизняних науковців, як В.І. Артиш, Н.А. Берlach, М.В. Капштик, С.М. Романко та ін., однак проблема правової регламентації органічного виробництва потребує додаткового дослідження.

Характерною особливістю органічного сільськогосподарського виробництва є наявність суворо регламентованих умов та правил процесу виробництва, відповідність яким визначається результатом сертифікації виробництва (може тривати до двох років) та періодичного інспектування (контроль виробництва, переробки та обігу органічної продукції). За умов дотримання стандартів органічного виробництва продукція отримує право позиціонуватись на ринку під маркою «органічна».

Згідно з європейським стандартом щодо органічного виробництва, Постановою Ради (ЄС) № 834/2007 від 28 червня 2007 року, органічне виробництво – це цілісна система господарювання та виробництва харчових продуктів, яка поєднує в собі найкращі практики з огляду на збереження довкілля, рівень біологічного різноманіття, збереження природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання (добробуту) тварин та метод виробництва, який відповідає певним вимогам до продуктів, виготовлених із використанням речовин та процесів природного походження.

В Україні розвиток органічного виробництва та ринок органічної продукції знаходиться лише на початковому етапі, оскільки прийнятий Верховною Радою України Закон «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 № 425-VII, дає змогу для врегулювання правових та економічних основ виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини, заходів контролю та нагляду за такою діяльністю. Закон спрямовано на забезпечення справедливої конкуренції та належного функціонування ринку органічної продукції та сировини, збереження навколишнього природного середовища, раціональне використання ґрунтів та відтворення природних ресурсів. Закон дуже загальний, визначає тільки основні положення, але не регламентує докладного механізму контролю за виробництвом та реалізацією екологічної продукції. Закон зобов'язує відповідні відомства протягом трьох місяців ухвалити низку підзаконних актів, які мають детально прописати всі процедури, проте цього терміну дуже мало для такої складної роботи. Також визначає поняття сировинних зон (територій, де можна вирощувати органічну продукцію), проте немає й натяку на те, за якими критеріями ці зони визначатимуться і як затверджуватимуться. Поява цього закону допомогла державі легалізувати органічне виробництво та його продукцію, а також запровадити єдиний державний реєстр, який фіксуватиме всіх виробників органічної продукції. Це створить прозорість на ринку, виведе всіх його учасників із тіні.

З 2019 року вступить в силу Закон України № 5448-д «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування

органічної продукції» прийнятий Верховною Радою. Закон встановлює загальні засади правового регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. За відповідний законопроект проголосувало 237 народних депутатів України.

Прийняття «органічного» Закону надасть поштовх до сталого розвитку органічного виробництва в Україні, підвищить конкурентоспроможність органічної продукції та розширить зовнішні ринки для її збуту. Окрім того, цей Закон є важливим для гармонізації національного законодавства з європейськими вимогами у сфері органічного виробництва.

Зазначеним Законом запроваджується чітка та прозора система реєстрації органів сертифікації, операторів ринку та органічного насіння, визначається механізм державного контролю (нагляду) за діяльністю суб'єктів ринку органічної продукції та встановлює їх відповідальність за порушення законодавства у цій сфері. Разом з цим регламентуються процедури сертифікації органічного виробництва й обігу органічної продукції, та встановлюються вимоги до органів сертифікації та їх функції.

Працюючи над стратегічними напрямками розвитку аграрного сектору на період до 2020 року, Міністерство аграрної політики та продовольства запропонувало такі основні індикативні показники розвитку органічного виробництва:

- зростання частки сільськогосподарських угідь, сертифікованих відповідно до органічних стандартів у 2017 році до 5%, у 2020 році – до 7%;
- збільшення кількості сертифікованих органічних товаровиробників, що займаються виробництвом молока, овочів, фруктів та лікарських рослин до 2017 року не менше, як у 3 рази, до 2020 р. – у 10 разів;
- зростання частки органічної продукції у 2017 році до 7%.

Маючи такі амбітні плани, слід говорити про велику кількість проблем, пов'язаних із виробництвом, переробкою та реалізацією органічної продукції. На сьогодні ми маємо такі проблеми органічного ринку: недосконале інституційне забезпечення та відсутність державної фінансової підтримки; інноваційна пасивність більшості виробників та управлінських структур; слабка обізнаність виробників щодо специфіки органічного виробництва та населення щодо органічної продукції; переважання експорту органічної сировини; переробка, виробництво, гуртова та роздрібна торгівля органічними продуктами перебувають у нерозвиненому стані; дефіцит зерна та інших сільськогосподарських культур органічного походження.

Отже, можна зробити такий висновок, що Україна має сприятливі природно-кліматичні умови та великий потенціал для виробництва органічної сільськогосподарської продукції. В Україні загалом сформована нормативно-правова база, яка врегульовує виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції. Однак вона потребує удосконалення шляхом внесення змін і доповнень до чинного Закону, а також прийняття низки підзаконних актів у цій сфері, які б розкривали конкретні заходи держави, спрямовані на підтримку виробництва та обігу цієї продукції; врегульовували державний та громадський контроль у цій сфері.